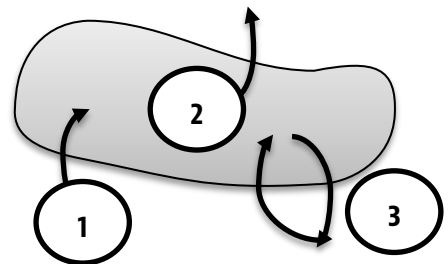

Pracovní list 2

Vystěhovalectví židovské komunity 1945–1950

Úkol I

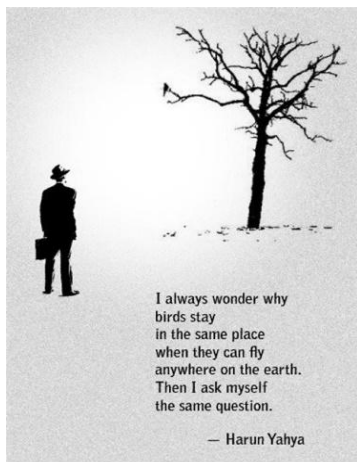
Vysvětlete rozdílnoť pojmů *migrace*, *emigrace*, *reemigrace* a přiřaďte pojmy k číslům na obrázku.

Úkol II

Před sebou vidíte obrázky přibližující určité rozhodnutí nebo jednání

A

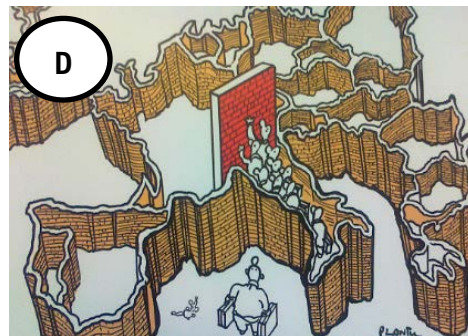
B

C

D

E

Analyzujeme, interpretujeme:

- Na základě jednotlivých ukázek A – E vyberte, o jaký typ pohybu se může jednat (migrace, emigrace, reemigrace), a zdůvodněte.
- Uvedte příčiny (politické, ekonomické, osobní), které k němu mohly jednotlivce vést.

Úkol III

Před sebou máte dva úryvky z projevu člena ČSR vlády, Václava Kopeckého.

Výrok 1: *„Nikomu ani nepřijde na mysl, aby něco v dosavadním kladném postoji československé vlády v této otázce (tj. vystěhovalectví) bylo změněno“.*

Václav Kopecký, březen 1948

Výrok 2: *„Podporovat emigraci do Izraele znamená dnes v pravdě podporovat posílání žoldnéřů na frontu chystané války imperialistů proti Sovětskému svazu“.*

Václav Kopecký, prosinec 1951

Analyzujeme, interpretujeme:

- Jaký rozdíl jste mezi dvěma výroky Václava Kopeckého zaznamenali?
- Jaké důvody ho mohly ke změně postojů vést?

Úkol IV

Před sebou vidíte dvě ukázky, které zachycují vztah československých orgánů k židovskému obyvatelstvu.

Ukázka A: „Židé jsou zpravidla živel neproduktivní, zabývající se většinou neproduktivními zaměstnáními – obchodem, pro která jsou v republice postradatelní“.

Zpráva Ministerstva vnitra, duben 1948

Ukázka B: „Napříště měly být zájezdní soupisky sice povolovány, ovšem s výjimkou lékařů a lékařského personálu, inženýrů, mladých pracovních sil a studentů. Výsledkem jednotlivého posuzování žádostí tak byla skutečnost, že výjezd začal být povolován lidem převážně důchodového věku, řečeno tehdejší terminologií lidem „přestárlým“, jejichž příbuzní již byli v Izraeli usazeni, osobám nemocným, práce neschopným a jiným způsobem „nepotřebným“ pro stát“.

HANKOVÁ, Monika. Změna postoje vládnoucích orgánů ČSR k židovské komunitě po roce 1948 na příkladu vystěhovalectví. *Židé v Čechách - Sborník ze semináře konaného v říjnu 2006 v Liberci*. Praha 2007, s. 101

Analyzujeme, interpretujeme:

- Porovnejte ukázku A a B. Vnímáte mezi nimi nějaký rozdíl? Pokud ano, tak v čem?
- Z čeho tento rozdíl vyplývá?
- Z jakého důvodu nechtěl stát umožnit v ukázce B odchod daným osobám?

Úkol V

Před sebou vidíte úryvek, který státním orgánům doporučoval, jak se stavět k otázce vystěhování se z ČSR.

„V polovině srpna 1949 začaly být žádanky o pasy odmítány v hojném počtu a o čtyři měsíce později, v prosinci 1949, bylo zřejmé, že běžné vystěhování (tedy nikoliv vystěhování tzv. „speciálních kategorií“ jako kupř. rodičů k dětem, žen ke svým manželům apod.) již nebude možné“.

ŠVOBODOVÁ, Jana. *Zdroje a projevy antisemitismu v českých zemích 1948-1992: studie*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. s. 25

Analyzujeme, interpretujeme:

- Zkuste se zamyslet nad tím, jak se mohly cítit osoby, ke kterým se toto nařízení vztahovalo.
- Napište, k jakému typu jednání mohlo nařízení vést osoby, kterých se týkalo?
- Z historie uveďte podobný příklad rozdělování rodin na základě státní legislativy.

Úkol VI

Zamyslete se nad otázkou, proč rok 1948 představuje v problematice emigrace židů z ČSR určitý mezník, po kterém mělo jejich setrvávání v ČSR pro jednotlivce vážné následky. Jak ovlivňuje povaha režimu možnost cestování? Jak to mohlo souviset se snahou o vytvoření národního společenství?